

§ 1 Anmälan om ny riksdagsledamot

Följande berättelse hade kommit in från Valprövningsnämnden:

Berättelse om granskning av bevis för ny ledamot av riksdagen

Till Valprövningsnämnden har från Valmyndigheten inkommit bevis om att Andreas Carlson (KD) utsetts till ny ledamot av riksdagen från och med den 16 september 2025 sedan ledamoten AnnCharlotte Ankarberg Johansson (KD) avsagt sig uppdraget och riksdagen godkänt detta (prot. 2025/26:6 § 2).

Valprövningsnämnden har enligt 14 kap. 30 § vallagen (2005:837) denna dag granskat beviset för den nya ledamoten och därvid funnit att det blivit utfärdat i enlighet med 14 kap. 28 § vallagen.

Stockholm den 17 september 2025

Svante O. Johansson

ordförande

/Fredrik Björkstén

sekreterare

§ 2 Anmälan om ersättare för statsråd

Förste vice talmannen anmälde att *Camilla Rinaldo Miller* (KD) inträtt som ersättare för infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson (KD) från och med den 16 september och tills vidare.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Förste vice talmannen meddelade att Kristdemokraternas partigrupp anmält Camilla Rinaldo Miller som ledamot i arbetsmarknadsutskottet samt som suppleant i civilutskottet, i socialförsäkringsutskottet, i socialutskottet och i kulturutskottet.

Förste vice talmannen förklarade vald till

ledamot i arbetsmarknadsutskottet

Camilla Rinaldo Miller (KD)

suppleant i civilutskottet
Camilla Rinaldo Miller (KD)

suppleant i socialförsäkringsutskottet
Camilla Rinaldo Miller (KD)

suppleant i socialutskottet
Camilla Rinaldo Miller (KD)

suppleant i kulturutskottet
Camilla Rinaldo Miller (KD)

§ 4 Meddelande om debatt med anledning av budgetpropositionens avlämnande

Förste vice talmannen meddelade att debatt med anledning av budgetpropositionens avlämnande skulle äga rum *måndagen den 22 september kl. 13.00*.

§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Propositioner
2025/26:15 och 17 till socialutskottet

Motioner
2025/26:54, 76, 79 och 124 till försvarsutskottet

*Svar på
interpellationer*

§ 6 Svar på interpellation 2024/25:708 om handlingsplan mot människohandel och prostitution

Anf. 1 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L):

Herr talman! Sofia Amloh har frågat mig när jag avser att presentera handlingsplanen mot människohandel och prostitution och vad jag avser att den ska innehålla.

Jag vill börja med att tacka Sofia Amloh för att hon lyfter en viktig och angelägen fråga. Genom prostitution och människohandel för sexuella och andra ändamål utnyttjas människor på ett cyniskt och hänsynslöst sätt. Ofta handlar det om personer som redan befinner sig i en utsatt situation. Att förebygga och bekämpa prostitution och människohandel är en prioriterad fråga för regeringen.

Regeringen tillförde 10 miljoner kronor för stöd till utsatta för prostitution genom budgetpropositionen för 2025. Medlen har använts för att finansiera nya uppdrag som bland annat baseras på förslag i betänkandet *Ut ur utsatthet* (SOU 2023:97).

Regeringen beslutade den 5 juni 2025 om ett uppdrag till Barnombudsmannen och Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd om utvecklat föräldraskapsstöd och kontaktvägar för barn som har utsatts för våld i partnerrelationer, sexuellt våld eller sexuell exploatering (A2025/00608).

Den 12 juni 2025 gav regeringen Jämställdhetsmyndigheten, Socialstyrelsen, länsstyrelserna och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering i uppdrag att förbereda för regionalt och nationellt stöd i syfte att kommuner och regioner ska kunna erbjuda exitprogram för personer som har utsatts för människohandel för sexuella ändamål, prostitution eller övergrepp vid produktion eller distribution av pornografi samt program för barn som har utsatts för människohandel för sexuella ändamål eller andra former av sexuell exploatering (A2025/00637).

Arbetet med att ta fram en ny nationell handlingsplan mot prostitution och människohandel pågår för närvarande inom Regeringskansliet. Syftet är att kraftsamla i arbetet med att förebygga och bekämpa utnyttjande i prostitution och människohandel för alla ändamål samt att stärka skyddet för utsatta personer.

Som ett led i arbetet genomfördes den 4 juni i år ett rundabordssamtal för att inhämta civilsamhällets synpunkter och förslag på området. Handlingsplanen kommer även att bygga på förslag och rekommendationer som nationella och internationella aktörer och myndigheter lämnat på området. Den kommer att ha en tydlig tidsram och innehålla förslag på uppföljning.

Vad som kommer att ingå i handlingsplanen kan jag därutöver inte uttala mig om innan beslut om en ny handlingsplan är fattat.

Anf. 2 SOFIA AMLOH (S):

Herr talman! Sverige har återkommande fått internationell kritik för dåliga resultat i arbetet mot människohandel. Under 2022, 2023 och 2024 anmälades omkring 600 fall av människohandel i Sverige, men ingen av anmälningarna ledde till en fällande dom. Det här handlar om att det går att bedriva organiserad människohandel i Sverige utan att riskera någonting. Snarare finns det ganska stora vinster att göra för dem som begår den här typen av brottslig handling.

Det råder oklarheter i domstolar när det gäller tolkning av lagar. Det ligger ändå i grunden här. Vi kan jobba med alla de saker som jämställdhetsministern redogjorde för i sitt svar, och dem kan vi diskutera mer, men elefanten i rummet är ändå att det går att bedriva denna verksamhet i Sverige utan att riskera någonting. Man blir inte fälld när man har begått sådana brottsliga handlingar.

Vi kan diskutera exitprogram och myndighetssamverkan, ha rundabordssamtal med civilsamhället och ta fram en handlingsplan – det är bra. Men om man fortfarande kan begå den här typen av mycket allvarliga brott i Sverige utan att bli dömd blir det lite verkningslöst, måste jag påstå. Ministern sa att regeringen tar detta på stort allvar och tar fram en handlingsplan. Handlingsplaner i all ära, men man kan begå den här typen av brott systematiskt och regelbundet. Många gånger rör det sig också om väldigt omfattande kriminell verksamhet.

Utifrån detta behöver jag fråga varför regeringen inte tar initiativ till att göra ändringar i befintlig lagstiftning. Brister i lagstiftningen har ju framkommit i utredningar, och även Jämställdhetsmyndigheten själv visar på detta. Varför finns det inte fler fällande domar? Jag undrar varför regeringen inte har tagit fler initiativ till att ändra lagstiftningen för att få bukt med det här. Det är ändå en regering som går hårt åt kriminaliteten på många plan. Här visar man direkt slapphet, skulle jag påstå.

Jag undrar fortfarande när man tänker komma med handlingsplanen. Det är nämligen inget fel med att ta fram en handlingsplan. Ministern sa att den bereds i Regeringskansliet, men det framstår som lite planlöst att hon inte kan säga ungefär när den ska vara klar. Jag tror inte att det är så man bedriver arbetet i Regeringskansliet, utan jag tror att man har en plan för ungefär när man tänker presentera handlingsplanen. Ungefär när kan det ske?

Anf. 3 SARA GILLE (SD):

Herr talman! När vi talar om människohandel och prostitution talar vi om vår tids moderna slaveri. Kvinnor och barn säljs, misshandlas och utnyttjas av kriminella som ser människor som handelsvaror. Det är en brutal cynism som slår sönder liv, och det är ett direkt hot mot vår rättsstat.

Vi vet att Sverige är både ett transitland och en marknad. Här rekryteras, transporteras och utnyttjas människor. Detta sker inte i det fördolda utan mitt i vårt samhälle. Det är ett svek mot varje brottsoffer men också mot alla hederliga medborgare som förväntar sig trygghet.

Nu står Socialdemokraterna här och kräver en handlingsplan. Det är samma socialdemokrater som styrde Sverige i åtta år – åtta år då de kunde ha agerat, åtta år då de kunde ha byggt upp polisens förmåga, åtta år då de kunde ha skärpt straffen. Men i stället valde de att tillsätta en utredning 2022 och lämna över arbetet till nästa regering. Det är Socialdemokraternas politik i ett nötskal: många ord och många utredningar men noll verkstad.

Herr talman! Det var Socialdemokraternas passivitet som öppnade dörarna för ligorna. Med öppna gränser, en polis utan resurser och en socialtjänst som ropade på hjälp blev Sverige en attraktiv marknad för kriminella nätverk.

Skillnaden ser vi nu. Regeringen har redan påbörjat ett omfattande arbete. Ett treårigt åtgärdsprogram för 2024–2026 med över 130 åtgärder är beslutat, där människohandel och prostitution uttryckligen ingår. Utöver det är arbetet med en ny nationell handlingsplan för 2025–2027 redan igång. Planen är ännu inte antagen, men regeringen har under 2025 gett myndigheter flera uppdrag för att förbereda konkreta åtgärder.

Herr talman! Polismyndigheten har fått kraftigt ökade anslag för att växa och bygga upp särskild kompetens. Polisen ska ha resurser och specialister som driver ärendena hela vägen till fällande dom. Människohandlare och sexköpare ska mötas av kännbara straff.

Straffen för allvarliga sexualbrott har skärpts, och samarbetet internationellt genom Europol och grannländerna har stärkts. Tullen har också fått ökade befogenheter och kan nu bidra i kampen mot de kriminella nätverken.

Samtidigt stärker vi stödet för de utsatta. Regeringen har gett i uppdrag att skapa exitprogram för både barn och vuxna som fastnat i prostitution, och socialtjänsten får nya verktyg för att skydda kvinnor och barn från att dras ännu djupare ned i exploatering.

Det här är avgörande. Det räcker inte att slå mot förövarna; vi måste också rädda och återupprätta offren.

Herr talman! Sverigedemokraterna tänker driva på tills Sverige är ett land där förövarna möts av hårda straff, där brottsoffer skyddas och där rättsstaten återtar sitt grepp.

Medan Socialdemokraterna försöker skriva om historien står vi för det viktiga: verklig politik som skyddar de mest utsatta och sätter stopp för de kriminella. Det är skillnaden mellan åtta år av prat och en regering som levererar handling.

Anf. 4 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L):

Herr talman! Jag tackar ledamöterna Sofia Amloh och Sara Gille för intressanta aspekter och viktiga medskick i dessa frågor.

Det som möjliggör denna typ av människorättsvidrig verksamhet är den efterfrågan som finns, kopplat till såväl sexuell exploatering som andra syften. Arbetet mot detta kräver mycket, och här kan den lagstiftande delen, som ledamoten Sofia Amloh var inne på, ha en normerande effekt, vilket jag tror är oerhört viktigt. I takt med att vi lever våra liv också på nätet har denna efterfrågan även förts över till nätet, där koppleri nu sker och erbjudanden om sexuell handling ges. Detta är ett omfattande problem som vi behöver adressera mer, och därför välkomnar jag debatten.

Under 2024 identifierades 166 individer som offer för människohandel för sexuella ändamål. Vi kan dock anta att mörkertalet är enormt. Det handlar sannolikt om hundratals eller ännu fler i huvudsak kvinnor men också män som drabbas av människohandel för sexuella ändamål, vilket bygger på den efterfrågan som finns i landet och som vi måste komma åt genom olika former av normerande åtgärder.

Lagstiftningen är viktig och central i detta, och i år har en justering av sexköpslagstiftningen gjorts för att den ska bli mer teknikneutral och även kriminalisera köp av sexuell handling på nätet. Det ger en oerhört viktig signaleffekt med trolig normerande effekt. När nu denna verksamhet i så stor utsträckning flyttat över till nätet visar staten tydligt att det är helt oacceptabelt att köpa en annan människa. En människa är inte en handelsvara vilken som helst.

När det gäller hur lagstiftningen ser ut och de utmaningar som finns är det komplext, och det har under lång tid varit ett lågt antal fällande domar, precis som ledamoten Amloh var inne på. Det är viktigt att polis och åklagare gör vad de kan för att utreda och driva ärenden vidare till åtal. Arbetet med att fånga upp och identifiera dessa brott är viktigt också om lagföringen ska kunna öka. Här är resurserna till polis och rättsväsen helt centrala, och regeringen har ökat dem.

Vi har också gett Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten i uppdrag att särskilt beakta människohandelsoffer i sitt arbete och att förbättra metoder för att kunna ta detta vidare.

Anf. 5 SOFIA AMLOH (S):

Herr talman! Jag tackar jämställdhetsministern för svaret.

Det är viktigt att problematisera runt att det finns en efterfrågan som möjliggör denna marknad, för om efterfrågan inte fanns skulle ingen ge sig in på denna marknad. I grund och botten handlar det alltså om pengar och att på absolut värsta sätt använda sig av människor, många gånger barn och kvinnor, som redan är otroligt utsatta och systematiskt utsätta dem ännu mer. Jag tycker inte att vi här ska tala om köp av tjänster utan om köp av övergrepp. Jag tror att det är viktigt att använda dessa ord mer för att beskriva vad detta de facto är.

Herr talman! Det finns stora brister, och Riksrevisionen har nu tagit initiativ till att granska frågan om människohandel för sexuella ändamål. Jag tror att det är nödvändigt för att se vilka initiativ som behöver tas framgent.

Det som redan ligger på bordet är det låga antalet fällande domar. Polis och andra myndigheter gör mycket jobb, men det är över 600 ärenden som inte har lett till fällande dom. Det handlar om omfattande ärenden. Att bygga denna typ av ärenden hos polisen kräver mycket eftersom dessa människor är rädda och utsatta och verksamheten bedrivs i det dunkla. Att bygga dessa ärenden kräver alltså mycket resurser, och att det ändå landar i att det inte blir en fällande dom är problematiskt. Det behöver vi resonera om.

Jag vill ändå höra jämställdhetsministern svara på frågan: Varför tas inte initiativ här? Det framgår tydligt var problemet i lagstiftningen ligger i dag när det gäller varför det inte blir fällande domar.

Det är bra att skjuta till medel till rättsväsendet på det här området, men om lagstiftningen är fel utformad spelar det ingen roll. Varför ser vi inte över lagstiftningen så att vi kan få fler fällande domar, så att det inte blir lönsamt att begå dessa fruktansvärda brott och så att man blir straffad för det? Där kvarstår min fråga: Varför har regeringen inte tagit den typen av initiativ?

Jag vill påminna om att vi fortfarande inte har fått någon typ av tids-horisont för handlingsplanen. Jag tycker att det är viktigt.

Med tanke på det som ledamoten Sara Gille nämnde förut, att vi lämnade över det här och lade det på regeringens bord, vill jag säga att vi tillsatte en utredning som vi lämnade över. Vi socialdemokrater hade gärna fortsatt det arbetet. Regeringen har varit väldigt saktfärdig där, och det är lite tråkigt. Men nu står vi här, och det finns någon typ av initiativ från regeringen. Då vill jag veta att det inte är helt planlöst. När kan vi förvänta oss något? Det är en rimlig fråga.

Anf. 6 SARA GILLE (SD):

Herr talman! Det blir nästan teater att höra på er socialdemokrater. Ni hade åtta år vid makten. Resultatet av den tidigare regeringens passivitet ser vi nu. Människohandeln har kunnat växa, internationella ligor har etablerat sig i Sverige och kvinnor och barn utnyttjas på ett sätt som aldrig borde tillåtas i en rättsstat. Det är resultatet av er passivitet.

Nu har vi en regering som tillsammans med Sverigedemokraterna faktiskt gör skillnad. Vi städar upp. Vi har satt igång arbetet med en ny nationell handlingsplan som ska vara skarp, inte symbolisk. Vi har skärpt

straffen för grova brott, gett tullen ökade befogenheter och satsat på fler poliser med rätt kompetens. Det är riktiga verktyg, inte tomma löften.

Herr talman! Sverige ska inte vara en marknad för de kriminella. Nej, offren ska få stöd, och förövarna ska mötas av hårda straff. Socialdemokraterna får gärna fortsätta att hålla sina anföranden om vad de tycker borde göras, men sanningen är att det är den här regeringen som faktiskt gör något för en gångs skull. Vi mäter politik i resultat: fler gripanden, fler fällande domar och fler människor som kommer ur exploatering.

Herr talman! Jag vill avsluta mitt sista anförande med att tacka statsrådet för ett gott samarbete.

Anf. 7 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L):

Herr talman! Jag tackar ledamöterna Amloh och Gille.

Jag vill börja med att instämma i att det är problematiskt att vi inte ser fler fällande domar – så är det utan tvekan. Jag är dock övertygad om att regeringens generella inriktning, med ökade resurser till polis, åklagare och rättsliga instanser, kommer att ge resultat. Samtidigt sker en omfattande omläggning och straffskärpning inom en rad olika områden. På totalen har det en viktig signalverkan, och det kommer att ha effekt också på det här området. Det är jag övertygad om.

Vi får dock inte luta oss tillbaka i dessa frågor, som nyttjas av mycket starka ekonomiska intressen i de kriminella miljöerna. Frågorna riskerar också att utnyttjas av främmande makt som strävar efter att splittra Sverige och öka våra sårbarheter.

Jag delar i mycket stor utsträckning ledamoten Sofia Amlohs problembeskrivning att de ekonomiska möjligheterna för den kriminella miljön är oerhört drivande. Detta måste vi komma åt genom att följa och jaga pengarna i den grova organiserade brottsligheten, precis som regeringen har varit inne på. Det har också effekt här.

Men det handlar inte bara om pengar. Där kommer jag tillbaka till att i grunden problematisera det som är kopplat till efterfrågan. Vi har en situation där det finns vanliga människor i Sverige som väljer att begå övergrepp och köpa sexuella handlingar av mycket utsatta människor. Det är ett normskifte och ett värderingsskifte där vi måste driva på aktivt på oerhört många plan. Lagstiftningsbiten är en viktig del, och där agerar regeringen på en rad områden.

Jag utesluter inte att vi kan behöva gå längre i dessa frågor. Vilken syn vi har på människovärde i det här landet är en central signalfråga. Vi ska aldrig normalisera att man väljer att köpa en sexuell handling av en utsatt person på det sätt som många gånger sker i dag.

En viktig signalfråga är att vi har justerat lagstiftningen genom att ändra formuleringen sexuell tjänst till sexuell handling. Precis som ledamoten Sofia Amloh var inne på är det inte vilken tjänst som helst. Det är en milsvid skillnad, och det är mycket utsatta människor som drabbas. Det är en verksamhet som vi med all kraft måste motverka och komma åt på olika sätt.

Anf. 8 SOFIA AMLOH (S):

Herr talman! Jag uppskattar denna debatt med jämställdhetsministern. Jag tror att vi båda har ambitioner när det gäller att mer behöver göras på

Prot. 2025/26:9
19 september

Svar på
interpellationer

detta område. Vi ser hur det är för varje individ som är otroligt utsatt i det slaveri som vi har beskrivit här i dag. Vi behöver göra mer.

När det gäller att komma till det läge där mer görs känner jag att regeringen sviktar. Detta tror jag att vi kan vara någorlunda överens om. Vi har inte fått svar på när en handlingsplan ska tas fram. Man har sagt att man ska göra det, man har sagt att den är nödvändig och man har sagt att den bereds.

Nu när det inte är långt kvar av mandatperioden och med tanke på att regeringen lyfter fram vikten av dessa frågor tycker jag att det borde vara angeläget för den att kunna redogöra för ungefär när handlingsplanen kommer. Är det en månad bort? Är det ett halvår bort? När ungefär tänker man lägga fram handlingsplanen? Jag tycker att detta är en relevant frågeställning.

Man överväger fortfarande att se över initiativ till lagstiftning. Även om vi inte får fällande domar kan vi fortsätta att jobba med brottsoffer, men det är en viktig signal om man tycker att det ska vara helt fritt att bedriva den typen av verksamhet i Sverige. Sådana brott kan man begå utan att behöva sona för det. Jag tycker att det här är angeläget. Jag skulle vilja se starkare initiativ från regeringen för att se över lagstiftningen, framför allt när kritiken mot vad som är fel i den är så tydlig.

Till sist handlar det om hur rättsstaten och samhället fungerar. Det kanske inte är den vackraste sidan, men den behöver ändå ses över.

Anf. 9 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L):

Herr talman! Stort tack till ledamoten Sofia Amloh och ledamoten Sara Gille för möjligheten att diskutera de här oerhört angelägna frågorna!

När det gäller handlingsplanen är det ett arbete som pågår, och jag kommer att återkomma i den frågan. Den här regeringen är oerhört tydlig på punkten om att motarbeta prostitution och människohandel, och vi har vidtagit en rad åtgärder kopplade till brottsoffren för att värna dem och förbättra deras ställning men också åtgärder med normerande effekt i form av mer resurser till polis och rättsväsen som kommer att leda till fler fällande domar.

Det här är en verksamhet som är horribel och som vi måste trycka på för att komma åt på många olika sätt. Handlingsplanen kommer att vara en viktig del i det arbetet. Den kommer att vara tydlig och uppföljbar, och jag kommer att återkomma om både exakt innehåll och när i tid som den finns på plats.

Vi har i dag ett oerhört svårt läge för jämställdhetsfrågorna som sådana. Jämställdheten är under attack, och synen på prostitution är en pusselbit i det som det är oerhört angeläget att motverka. Vi får aldrig komma till ett läge där vi normaliserar köp av sexuell handling. Det är ett avskryvligt brott mot en mycket utsatt person, och pengarna går rakt in i den grova organiserade brottsligheten. Det måste få ett stopp. Den här regeringen har vidtagit en rad åtgärder för det, och det tänker vi fortsätta med.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Anf. 10 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L):

Herr talman! Sofia Amloh har frågat mig hur jag avser att agera utifrån mitt ansvarsområde för det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Jag vill börja med att tacka för Sofia Amlohs intresse för en fråga som är högt prioriterad av såväl mig som regeringen. Mellan 2017 och 2024 dödades i genomsnitt 13 kvinnor per år av en nuvarande eller tidigare partner, och vi behöver göra allt vi kan för att våldet, inklusive det dödliga våldet, ska upphöra.

Som interpellanten tar upp i sin fråga pågår ett utvecklingsarbete inom Polismyndigheten för att stärka det förebyggande arbetet mot mäns grova och dödliga våld mot kvinnor. Som en del i det arbetet har polisen analyserat tidigare fall av dödligt våld för att med hjälp av lärdomarna kunna förbättra arbetet framåt. Det är ett initiativ som regeringen ser mycket positivt på. Flera myndigheter har ett omfattande arbete mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel, men mer måste göras.

Den här regeringen satsar därför mer resurser inom jämställdhetspolitiken på att bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck än tidigare regeringar har gjort.

Regeringen har för 2025 öronmärkt 527 miljoner kronor inom jämställdhetsområdet för åtgärder för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel. De medlen går till att genomföra de åtgärder som aviserades i det åtgärdsprogram som regeringen beslutade om i juni 2024 och som innehåller 132 åtgärder.

Exempel på åtgärder som har finansierats under 2025 är uppdraget till Kriminalvården, Polismyndigheten, Socialstyrelsen och Åklagarmyndigheten att stärka den operativa samverkan för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt ett omfattande uppdrag till Socialstyrelsen, inklusive uppdraget att ta fram förslag på ett samordnat stödsystem för våldsutsatta. Jämställdhetsmyndigheten har i samarbete med Nationellt centrum för kvinnofrid haft i uppdrag att ta fram stödmaterial som innefattar information om våldets orsaker, omfattning och konsekvenser med särskilt fokus på rättsväsendet.

Eftersom den nuvarande tioåriga nationella strategin som beslutades 2016 löper ut 2026 beslutade regeringen 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att bland annat ta fram förslag till en eller två långsiktiga strategier för att utveckla och stärka arbetet med att förebygga och motverka fysiskt, psykiskt, sexuellt, ekonomiskt och materiellt våld samt hot om våld.

Den 7 mars 2025 överlämnade utredningen sitt slutbetänkande *Frihet från våld, förtryck och utnyttjande* (SOU 2025:28) med förslag på en långsiktig samlad strategi. Utredningen lämnade förslag som innebär en stor omställning av det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld: från tidsbegränsade, tillfälliga uppdrag till ett hållbart, långsiktigt arbete genom stärkta grunduppdrag och ett tydligt utpekat ansvar för ett antal centrala

Svar på
interpellationer

myndigheter. Förslagen omfattar även en förstärkt och samlad samordning av arbetet och stärkt uppföljning. Slutbetänkandet har remitterats, och förslagen bereds i Regeringskansliet.

Anf. 11 SOFIA AMLOH (S):

Herr talman! Den här interpellationen och den föregående skickades in i våras, men jämställdhetsministern har haft lite svårt att följa regelverket för när man behöver infinna sig för att svara på frågor. Nu står vi här i september. Jag vill tillägga det med tanke på att de här frågorna behövde diskuteras – ansåg i alla fall jag – långt tidigare, i våras, när vi fick uppgifter rörande det här ämnet.

Jag vill ta ansats i att det var över ett och ett halvt år sedan det uppstod en situation då flera kvinnor blev mördade under samma vecka. Det kallades till möten med flera, om inte alla, partiledare. Man tog en typ av krafttag i att diskutera den otroligt allvarliga utvecklingen.

Vi vet hur den här situationen uppstår. Det är extra riskfyllt vid storhelger, vid jul eller i semestertider. Då vet vi att våldet ökar i hemmet.

Då tog vi socialdemokrater initiativ till att lyfta upp de här frågorna och göra något ordentligt i form av en kriskommission som skulle bestå av experter och företrädare för myndigheter, kvinnojourer och så vidare.

Regeringen har sagt nej till detta och sagt att den här kriskommissionen inte behövs. Nu, ett år senare, får vi återigen återkommande rapporter.

Vi påtalade här under våren att polisen själv säger att man brister i det här arbetet. Man brister så pass allvarligt att om de här bristerna inte hade funnits hade det gått att rädda liv. Kvinnor hade inte blivit ihjälslagna i sina hem.

Det är jättebra att de här bristerna kommer upp, men det är också återkommande. Vi såg att man påtalade de här bristerna redan i 2023 års redovisning av Polismyndighetens verksamhet.

Herr talman! Det svar vi har fått av statsrådet, om de här insatserna, är också någonting jag hörde i den här kammaren för ungefär ett år sedan. Men jag kan inte anse att det här är tillräckligt.

Vi ser inte en märkbar minskning av antalet kvinnor som blir mördade per år. Vi ser inte den typen av utveckling. Vi ser att antalet är mer eller mindre konstant över tid. Det måste göras mer. Det här räcker inte.

Min fråga till statsrådet är om statsrådet tycker att det här räcker eller om hon också ser ett behov av att göra mer. Det är en ofattbar tragedi vi får rapporter om. Vem ska man lita på om man inte kan lita på polisen när man är i den här ytterst allvarliga situationen som kvinna i sitt eget hem? Det är en otroligt allvarlig fråga.

Jag vill faktiskt se vilka åtgärder regeringen vidtar som är kraftfulla nog för den situationen och som indikerar att man absolut inte accepterar det här. Också den här månaden kan vi läsa att det är en kvinna som har blivit ihjälslagen. Vad gör vi? Varför behövs det inte en kriskommission, anser statsrådet?

Anf. 12 SARA GILLE (SD):

Herr talman! Det är väldigt intressant att sitta och lyssna på ledamoten. De här frågorna behövde nämligen tas upp redan under den tid då Social-

demokraterna satt vid makten. Det är dock bra att kritisera andra – självklart. Det är lätt för vissa att göra det.

Socialdemokraterna framställer det nämligen som att det under den tid de satt vid makten inte hände någonting. Det fanns inga fel alls, och det fanns inga problem alls. Faktum är att det var då utvecklingen gick i helt fel riktning.

Låt mig till exempel påminna om våren år 2021. På bara tre veckor mördades fem kvinnor av män de hade levt med. Detta väckte en enorm ilska och fick stor uppmärksamhet i hela landet – under Socialdemokraternas tid.

Trots dessa brutala mord och trots att kvinnojourer, forskare och polisen själva slog larm om systemfel hände nästan ingenting. Socialdemokraterna valde återigen att möta krisen med ord i stället för handling.

Polisen slog gång på gång larm om oförmågan att utreda, hjälpa och förebygga. Det var helt enkelt för svagt. Antalet poliser sett till invånarantal sjönk till bland EU:s lägsta – återigen under Socialdemokraternas tid.

Kvinnojourerna slog larm om underfinansiering, brist på platser och att personal gick på knäna. Socialstyrelsen visade att många av de kvinnor som senare mördades hade haft kontakt med myndigheterna, men de hade ändå inte något skydd.

År 2016 lanserade Socialdemokraterna en nationell strategi. Den presenterades med stora och fina ord, men den saknade uppföljning och verklig effekt. Kritiken från forskare, kvinnojourer och rättsväsendet var massiv. Ändå valde Socialdemokraterna att låta allt fortsätta som förut.

Herr talman! I dag ser vi en annan riktning. Den här regeringen, med stöd av Sverigedemokraterna, sätter faktiskt handling före ord. Vi har redan sett ökade satsningar på polisen och en tydlig styrning när det gäller specialkompetens inom relationsvåld. Vi bygger ut skyddade boenden. Vi säkrar deras långsiktiga finansiering, och vi stärker samverkan mellan polis, socialtjänst och vård.

Vi har skärpt straffen för grov kvinnofridskränkning och grovt barnfridsbrott. Detta borde ha skett för länge sedan. Vi driver på för att riskbedömningar ska göras redan vid första kontakten och att kontaktförbud ska kunna följas upp med elektronisk övervakning när risken är hög.

Herr talman! Vi ser också till att barn som bevittnar våld får ett starkare skydd och eget stöd – något som tidigare regering totalt ignorerade. Brotts-offrens trygghet ska alltid väga tyngre än förövarnas anspråk.

Jag skulle vilja fråga ministern vilka ytterligare steg hon ser som mest angelägna för att vi på allvar ska nå målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Anf. 13 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L):

Herr talman! Stort tack till ledamoten Sofia Amløh och ledamoten Sara Gille för anföranden som båda tar upp otroligt angelägna områden.

Den här regeringen är tydlig. Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel är mycket allvarliga samhällsproblem. Frågorna är mycket högt prioriterade och ska bekämpas med samma kraft som den organiserade brottsligheten ska bekämpas.

Prot. 2025/26:9
19 september

Svar på
interpellationer

Den här regeringen satsar också mer resurser inom jämställdhetspolitiken på att bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel än tidigare regeringar.

I budgetpropositionen för år 2026 avsätter vi 166 miljoner kronor i en ny satsning inom jämställdhetspolitiken. I och med förslagen i budgeten når anslagen på jämställdhetsområdet tillsammans nära 1 miljard kronor, vilket är en högre nivå än någonsin tidigare.

Regeringens arbete inom jämställdhetspolitiken är brett, men det har definitivt fokus på krafttag mot mäns våld mot kvinnor och mot hedersrelaterat våld och förtryck. Det innehåller också viktiga steg för att öka den ekonomiska jämställdheten.

Jag besöker ofta kvinnojourer. Jag har en nära dialog med civilsamhällesorganisationer som är aktiva inom det här området och som sitter på en otrolig kunskap och kompetens om den här problematiken.

Regeringens omlagda riktning inom rättspolitik innebär att vi har brottsoffrets perspektiv som utgångspunkt. Det sker just nu ett skifte. Det är ett helt nödvändigt skifte inom området och när det gäller synen på mäns våld mot kvinnor.

Jag tror att det har varit helt avgörande att se till brottsoffrets möjlighet till upprättelse och till viktiga steg i det förebyggande arbetet i stället för att ursäktas gärningsmän.

Ledamoten Sofia Amloh nämner brister och hänvisar till en rapport. Ett otroligt viktigt utvärderingsarbete pågår inom myndigheten hos polisen. Det finns också mycket goda exempel inom myndigheten där man jobbar väldigt aktivt, proaktivt och operativt i de här frågorna. Att man gör en transparent utvärdering av sin egen verksamhet och identifierar brister som man kan åtgärda är helt centralt. Det borde ha skett för länge sedan. Jag delar ledamotens syn även i den aspekten.

Att vi nu har kunnat tillföra resurser och sätta ökat tryck och fokus på brottsofferperspektivet kommer att ha en helt central effekt också inom det här området när det gäller att se till att mäns våld mot kvinnor upphör.

Jag fick frågan om det här räcker eller om vi behöver göra mer. Detta angränsar också till ledamoten Sara Gilles fråga om vilka ytterligare steg vi behöver ta för att motverka detta område. När det gäller det får det bli en cliffhanger, för det har jag inte tid att svara på nu. Jag tar det nästa gång.

Anf. 14 SOFIA AMLOH (S):

Herr talman! Eftersom jag är oerhört nyfiket lagd väntar jag med spänning på detta, men jag vill ändå fortsätta debatten utifrån det statsrådet hittills sagt. Framför allt behöver jag kanske bemöta ledamoten Gilles skarvningar i talarstolen tidigare gällande sanningen.

Att så svepande påstå att Socialdemokraterna aldrig har gjort någonting inom det här området blir inte trovärdigt. Man kan kritisera oss – absolut, gör det gärna – men jag tror att de flesta faktiskt inte kan ta till sig det som sades om att vi aldrig har gjort någonting inom det här området.

Vi har själva redogjort för flera utredningar som har tillsatts och som ligger till grund för regeringens agerande – som vi också säger är bra. Vi har tagit initiativ till de långsiktiga strategier som regeringen själv vill fortsätta med. Det är bra.

Att ikläda sig rollen och ta äran för införandet av brottet barnfridsbrott och säga att det har gjorts av den här regeringen är faktiskt intressant. Man kan faktiskt läsa sig till att det infördes i juni år 2021. Det var inte den här regeringen som satt i Rosenbad då.

Socialdemokraterna har alltså gjort saker på området. Jag kommer dock inte att stå här, slå mig för bröstet och säga att vi är supernöjda och att allting är jättebra eller att vi skulle vara det. Det finns saker jag är stolt över, men arbetet måste fortsätta. När vi ser den samhällsutveckling som också jämställdhetsministern beskriver här behöver vi ta vårt ansvar och vidta åtgärder som är i paritet med den oerhört allvarliga utvecklingen. Jag tycker att statsrådet har ett ansvar att bemöta det här, för när det inte stämmer behöver man också ta ansvar för det.

Det är inte så att vi ser att det blir fler kvinnojourer i det här landet, utan det blir färre. Kvinnojourer läggs ned. Är det så att ledamoten Gille eller statsrådet har en annan uppfattning får de gärna redovisa den för mig. Skulle det vara mycket lättare för kvinnojourer att bedriva sin verksamhet i dag, och skulle det vara så att det inte läggs ned några kvinnojourer? De läggs inte heller ned på grund av att det inte finns kvinnor som behöver skydd utan på grund av att förutsättningarna har blivit sämre.

Frågan kvarstår gällande den utredning som det hänvisades till i statsrådets första svar, om myndighetssamverkan och att vi behöver få till det. Varför en kriskommission? Ja, vi kan gärna förhandla om ett annat namn på det, men det handlar om att vi ska sätta oss ned med experter och kvinnojourer – alla de som vet vad som behövs i det här – och myndigheter. Det är nämligen många fler myndigheter; Polismyndigheten har varit en, och vi kan ta Åklagarmyndigheten. Det finns fler myndigheter som också skulle behöva involveras i att skärpa fokuset. Utifrån den utredning som statsrådet hänvisar till finns det också ett behov av bättre styrning.

Här borde vi ändå kunna göra en kraftsamlande insats för att sätta det fokus som skulle krävas. Därför kvarstår min fråga: Varför kan vi inte göra den kraftsamling som vi någonstans ändå, vad jag hör, anser att det finns ett behov av?

Sedan vill jag bara kort säga någonting om att det viktiga är steg för att förbättra den ekonomiska politiken och den ekonomiska jämställdheten. Jag undrar var någonstans i den här budgeten hittills som man stärker kvinnors och barns situation. Drivkrafter som regeringen lyfter är att göra människor mer fattiga för arbete. Men det skapar ju också incitamentet att kvinnor som blir fattigare inte kommer att lämna en destruktiv relation.

Anf. 15 SARA GILLE (SD):

Herr talman! Jag ska börja med att bemöta det som ledamoten Sofia Amloh sa.

Det Socialdemokraterna gjorde var helt enkelt inte tillräckligt. Det är vad det handlar om. Ni gjorde inte tillräckligt då ni regrade, Sofia Amloh. Det är viktigt att säga det tydligt: Socialdemokraternas politik kostade liv. Det handlar om kvinnor som aldrig fick det skydd de hade rätt till, barn som förlorade sina mödrar och familjer som krossades.

Den här regeringen har, med Sverigedemokraternas stöd, en helt annan riktning. Vi gör det som Socialdemokraterna aldrig förmådde göra fullt ut. Vi bygger ut skyddsplatskapaciteten och ger kvinnojourerna långsiktig fi-

nansiering. Vi tillför polisen resurser, och vi stärker deras kompetens. Vi skärper straffen så att återfall inte längre möts av symboliska påföljder. Vi kräver att riskbedömningar görs tidigt och att varningssignaler inte ska kunna ignoreras. Vi gör det Socialdemokraterna skulle ha gjort för länge, länge sedan.

Kvinnors trygghet kan inte vänta. Därför skulle jag vilja veta vilka former av uppföljning som ministern anser är mest ändamålsenliga för att säkerställa att kvinnor faktiskt får det skydd som de behöver i tid.

Anf. 16 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L):

Herr talman! I tidigare inlägg här fick jag frågor kopplat till kvinnojourer. Det är ju en oerhört angelägen verksamhet som gör mycket, mycket stor nytta för många drabbade brottsoffer och individer, kvinnor och barn. Kvinnojourerna utför också en mycket viktig uppgift i form av att lyfta och informera om de här brotten och utmaningarna, vilket är en del i deras verksamhet som är väldigt betydelsefull för att skapa medvetenhet kring att det finns män runt omkring oss som också slår.

Kraven på kvinnojourerna har ökat i och med socialtjänstreformen. Tidigare hade vi ett läge där de skyddade boenden som många kvinnojourer drev inte höll tillräcklig kvalitet, vilket drabbade kvinnorna. Det drabbade brottsoffren. Reformen kopplat till skyddat boende har varit oerhört central och en jätteviktig del i att uppvärdera verksamheten kring skyddat boende – att uppvärdera den insatsformen. Under genomförandet av reformen tillfördes extra medel för kvinnojourer att söka för att de ska kunna uppfylla de krav som ställs. De ska kunna uppfylla de krav om kvalitet, säkerhet och så vidare som reformen innebär.

Jag har också mycket samtal med kvinnojourer runt om i landet, och de pekar på att det har skapats effekter som har påverkat kvinnojourerna negativt. Regeringen har gett Statskontoret ett särskilt uppdrag att följa upp reformen för att vi ska kunna identifiera detta och skruva i kraven. Vi har också gett Upphandlingsmyndigheten ett uppdrag om att kommuner som upphandlar skyddat boende ska ha bättre förutsättningar och metoder för att upphandla idéburen verksamhet, vilket kvinnojourerna är.

Det är helt centralt att vi fortsätter att följa upp det här, och apropå ledamoten Sara Gilles frågeställning är det en viktig uppföljning att se om åtgärderna, förändringarna och skärpningarna gällande kraven på kvinnojourer, eller insatsformen skyddat boende, får den effekt som det var tänkt. Jag är övertygad om att vi kommer att få bra inspel från både Upphandlingsmyndigheten och Statskontoret om det här, och jag är beredd att lyssna på det för att se till att reformen verkligen får den effekt som det var tänkt.

Det är precis på samma sätt med åtgärdsprogrammet – med alla de olika åtgärderna och insatserna samt de uppdrag som regeringen har gett till många olika aktörer och myndigheter. Vi ska verkligen se till att vi får en bra uppföljning av att den här typen av förändringar får effekt. Sedan får vi dra lärdom av det och skruva vidare för att vidta ytterligare insatser.

Regeringen ger inte upp om folk. Det är väl den stora skillnaden. Ledamoten Sofia Amløh hävdar att vi fokuserar på fattigdom, men det är tvärtom: Vi ger inte upp om folk.

Anf. 17 SOFIA AMLOH (S):

Herr talman! Regeringen ger inte upp om folk, avslutade statsrådet sitt inlägg med. Men man tar bort det extra bostadstillägget. Man sänker försörjningsstödet.

Det här handlar om kvinnor och barn som har levt under otroligt tuffa förhållanden, många gånger under väldigt lång tid. De har försökt lämna. De har utsatts för alla möjliga typer av våldsformer – psykiskt våld, ekonomiskt våld och så vidare. När det gäller det skick som de här kvinnorna många gånger är i när de – om de – lämnar och ska börja om någon annanstans skulle jag nog säga att de bara undantagsvis är i en stark ekonomisk ställning.

Genom att behandla kvinnor på det här viset och gå på som man gör straffar man ut kvinnor. Med den här ekonomiska politiken från regeringen straffar man ut kvinnor.

Nu vill regeringen sänka detta och ta bort de stöd som man har så stort behov av. Man kanske inte är i just en sådan situation men lever i en destruktiv relation och skulle behöva lämna. Det har i flera år larmats om hur svårt det är av ekonomiska skäl för kvinnor att skilja sig. Det ser vi. Även om man skulle vilja skilja sig från en helt sund relation kan man inte göra det i samma utsträckning som tidigare. Det finns en stark negativ trend; allt fler kvinnor känner att de av ekonomiska skäl inte kan skilja sig.

Utifrån den ansatsen fortsätter regeringen. På vilket sätt anser man då att man inte ger upp om folk? Man ger upp om kvinnor och om kvinnors ekonomiska situation. Det kan jag inte annat än att bli oerhört upprörd över.

Anf. 18 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L):

Herr talman! Den här regeringen har vidtagit en rad olika åtgärder för att se till att mäns våld mot kvinnor upphör. Det innefattar mäns våld mot kvinnor i alla bemärkelser.

En pågående utredning kikar på just bodelningsfrågorna och kommer inom kort med sitt betänkande. Kvinnor som lever i en destruktiv relation ska nämligen kunna skilja sig utan att det får ödesdigra ekonomiska konsekvenser.

Vi har också gett ett flertal bidragsutbetalande myndigheter i uppdrag att arbeta med särskilda arbetsmetoder och utifrån särskild kunskap för att kunna identifiera och motverka ekonomiskt våld som pågår mitt ibland oss.

Vi är också i färd med att kriminalisera psykiskt våld, vilket är ännu en form av våld som män utsätter kvinnor för. Det är en fruktansvärd situation att leva i.

Den här regeringen fokuserar på att se till att människor, kvinnor och män, har ett arbete att gå till. Det ska aldrig löna sig att fastna i ett bidragsberoende. Det är en oerhörd kostnad för de familjer och kvinnor som lever i ett mycket starkt bidragsberoende. Vi måste göra allt för att se till att man också inom den här mycket utsatta gruppen kommer ut i arbete.

Vi tillför nu ännu mer resurser till kvinnojourer. Vi har sett till att höja kraven, för att de kvinnojourer och skyddade boenden som finns runt om i landet och som möter de här kvinnorna ska hålla en kvalitet. Vi behöver även se till att också den idéburna verksamheten har de allra bästa förut-

Prot. 2025/26:9

19 september

Svar på

interpellationer

sättningarna. Den idéburna verksamheten inom detta område når nämligen individer, kvinnor och barn, på ett sätt som myndighetsutövande instanser många gånger inte gör.

Den här regeringen har fullt fokus på att motarbeta mäns våld mot kvinnor och se till att det upphör.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 8 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

EU-dokument

COM(2025) 555 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska konkurrenskraftsfonden, inbegripet det särskilda programmet för försvarsforskning och försvarsinnovation, om upphävande av förordningarna (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/783 samt om ändring av förordningarna (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 och (EU) [EDIP]

Motion

med anledning av prop. 2024/25:189 Kriminalisering av oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp
2025/26:123 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C)

§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 18 september

2025/26:25 En konsekvensanalys av Myanmarbeslutet

av *Olle Thorell* (S)

till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M)

2025/26:26 Nedläggning av polisstationer

av *Teresa Carvalho* (S)

till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2025/26:27 Kinas och Rysslands inflytande i Myanmar

av *Olle Thorell* (S)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergård (M)

2025/26:28 Utfasningen av biståndet till Myanmar

av *Olle Thorell* (S)

till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M)

2025/26:29 Åtgärder för att undvika att kalavverkningar leder till ras

av *Katarina Luhr* (MP)

till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2025/26:30 Kompetensförsörjningen inom tandvården

av *Christian Lindefjärd* (SD)

till socialminister Jakob Forssmed (KD)

§ 10 Kammaren åtskildes kl. 10.03.

Prot. 2025/26:9
19 september

Sammanträdet leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

JUDIT FARAGO GONTIER

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Anmälan om ny riksdagsledamot.....	1
§ 2 Anmälan om ersättare för statsråd	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 4 Meddelande om debatt med anledning av budgetpropositionens avlämnande.....	2
§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 6 Svar på interpellation 2024/25:708 om handlingsplan mot människohandel och prostitution	2
Anf. 1 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L)	2
Anf. 2 SOFIA AMLOH (S).....	3
Anf. 3 SARA GILLE (SD).....	4
Anf. 4 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L)	5
Anf. 5 SOFIA AMLOH (S).....	6
Anf. 6 SARA GILLE (SD).....	6
Anf. 7 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L)	7
Anf. 8 SOFIA AMLOH (S).....	7
Anf. 9 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L)	8
§ 7 Svar på interpellation 2024/25:710 om det jämställdhetspolitiska delmålet om mäns våld mot kvinnor.....	9
Anf. 10 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L)	9
Anf. 11 SOFIA AMLOH (S).....	10
Anf. 12 SARA GILLE (SD).....	10
Anf. 13 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L)	11
Anf. 14 SOFIA AMLOH (S).....	12
Anf. 15 SARA GILLE (SD).....	13
Anf. 16 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L)	14
Anf. 17 SOFIA AMLOH (S).....	15
Anf. 18 Jämställdhetsminister NINA LARSSON (L)	15
§ 8 Bordläggning.....	16
§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar	16
§ 10 Kammaren åtskildes kl. 10.03.	17